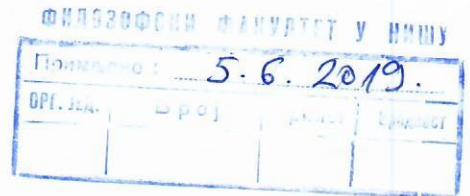

Универзитет у Београду
Филозофски факултет
Одељење за социологију
Чика Љубина 18-20
11000 Београд
e-mail: santonic@EUnet.rs
тел. +381 11 3206208

др Слободан Антонић,
редовни професор

РЕЦЕНЗИЈА НАУЧНОГ ЗБОРНИКА
SOCIOLOGY IN XXI CENTURY:
CHALLENGES AND PERSPECTIVES

Ово је зборник радова с истоименог међународног научног скупа, одржаног у Нишу, 10. новембра 2018. године, у организацији Српског социолошког друштва и Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

Зборник је на енглеском језику, обима око 260 штампаних страна ПДФ прелома. Уредници су Јасмина С. Петровић (Филозофски факултет, Универзитет у Нишу), Весна Д. Милтојевић (Факултет заштите на раду, Универзитет у Нишу) и Ирина В. Троцук, Центар за аграрне студије (Универзитет РУПН, Москва).

Књига је подељена у три дела: 1. „Отворена теоријска и методолошка питања савремене социологије, њихов однос према социолошком наслеђу и проблеми социолошке струке (*Open theoretical and methodological issues of contemporary sociology, its relation to sociological heritage and problems of the sociological profession*); 2. „Посебне социологије: изазови и перспективе (*Special sociologies: challenges and perspectives*); 3. „*Variae*: нова и/или стара проблемска поља у социологији“ (*Variae: new and/or old problem areas of sociology*).

Сви текстови заступљени у Зборнику у потпуности испуњавају стандарде штампаних реферата саопштених на међународној конференцији, како по епистемолошким и истраживачким поступцима, тако и по методологији изношења налаза и закључака (поткрепљивању и аргументацији).

Као колекција радова, такође, Зборник оставља добар утисак на читаоца: тематски хетерогени текстови (што је уобичајено за реферате на конференцијама)

прегледно су груписани и поређани, са стандардизованим начином реферисања на литературу, опремом и графичком структуром.

Од ова 22 текста, слободан сам да издвојим четири који, по мом мишљењу, непосредно разматрају централну тему скупа, а, с друге стране, истичу се по свом епистемолшком и интерпретативном квалитету, те стога, верујем, имају потенцијал да буду шире запажени у научној јавности.

Навео бих, најпре, текст доајена српске социологије, Љубише Р. Митровића „Савремена социологија између одлазећег и настајућег света“. Професор Митровић, на основу свог вишедеценијског истраживачког искуства, износи специфичну рефлексију кореспонденције и интерферирања друштвене науке са стварношћу, уз властито нормативно виђење даљег развоја и неопходне друштвене ангажованости наше научне дисциплине. Иако се сви увек не морамо сложити с Митровићевим амбициозним епистемолошким и активистичким задацима које ставља пред социологију, његов текст, који је с правом смештен на почетак Зборника, за читаоца представља одличан начин да брзо разуме све пробелеме наше дисциплине, али и реалне (само)рефлексијске домете и ограничења ове струке.

Сличном тематиком се бави и рад Ирине В. Троцук, с тим што она за поредбену јединицу узима стање социологије у Русији. Код Троцукове је, истина, нешто мање присутан ерос друштвене ангажованости који Митровић има када пише о задацима социологије. Али, овај рад баш због тога читаоцу пружа ваљану слику технолошких проблема у нашој „научној производњи“ – слику коју стратешка елита у свакој научној заједници несумњиво мора да има пред очима када доноси кључне одлуке (независно од борбе за истраживачке фондове и персоналне *грантове*).

Чланку Троцукове одлична је допуна рад Владимира Цветковића „Социолошка интерпретација у 21. веку: технологија и нови изазови“. Цветковић на примеру искуствених истраживања тачно идентификује кључну епистемолошку опасност у савременој емпиријској социологији: статистичке технике су постале толико напредне да их просечан социолог све теже може разумети и интерпретирати.

Ваљану илустрацију стања дисциплине у једној малој земљи каква је Србија налазимо и у раду Јасмине С. Петровић и Весне Д. Милтојевић „Емпиријска социологија у Србији почетком 21. столећа: један (само)критички поглед“. На основу анализе радова српских социолога објављених у два главна социолошка часописа у Србији (*Социолошки преглед* и *Социологија*) у првој деценији 21. века, ауторке указују на домете, али и недостатке наше научне продукције када је социологија у питању. Из овог својеврсног сондажног узорка, ауторке, затим, исчитавају стварну међународну умреженост српских социолога, њихову утемељеност у рецепцији стране и домаће литературе, као и способност да препознају и истражују кључне теме савремених друштава, како на националном тако, и на глобалном нивоу.

Издвајајући ова четири текста, међутим, никако не желим да доведем у питање квалитет и других текстова заступљених у овом зборнику. Једноставно, желим да истакнем да сам у наведеним текстовима препознао одличан спој тематске фокусираности излагања (ни ова конференција, као и готово све остале, нажалост, није могла да избегне радове који, премда квалитетни, ипак више споља додирују тему скупа), са уверљивошћу истраживачко-аналитичког поступка и релевантношћу налаза и закључака. Ови радови су посебно корисни за младе истраживаче, јер им показују оптималне стандарде научне продукције чија сврха није тек скупљање бодова неопходних за избор и реизбор, већ настојање да се поштено и озбиљно одговори на тему научног скупа.

Све у свему, задовољство ми је било да читам зборник *Sociology in XXI Century: Challenges and Perspectives*. Не само зато што он даје одличну и тачну слику српске социологије (уверљива већина аутора је из Србије), већ и зато што Зборник садржи бројне вредне увиде у налазе рецентних истраживања различитих поља друштвене стварности које спроводе наши социолози. Чињеница да су сви радови на енглеском отвориће могућност и снажније међународне афирмације српске социологије.

Стога, с највећим задовољством препоручујем овај зборник за штампу.

Београд, 30. мај 2019.

Слободан Антонић, с.р.

